

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/113/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7514213582
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7514213582.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Frederiky Zozulákovej a JUDr. Imricha Volkaia vo veci starostlivosti súdu o maloletú J. Č. nar. XX.X.XXXX bývajúcu u matky zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice dieťaťa rodičov: P. Č. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v Ď. č. XXX a L. Č. nar. XX.X.XXXX bývajúceho v U. č. XXX zastúpeného JUDr. Martinou Hopferovou advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom v Košiciach na ul. Bajzovej č. 2 o zníženie výživného o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 1.12.2014 č.k. 9P 256/2014-68 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol návrh otca na zníženie výživného a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie otec s návrhom, aby odvolací súd zrušil rozsudok a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Rozsudok považuje za nesprávny z dôvodu neúplného a nesprávneho zistenia skutkového stavu, pretože súd na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a následnej aplikácii právnej normy vyplývajúcej z nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 205 ods. 2 písm.c/, d/ a f/ O.s.p.. Považuje rozsudok za nedostatočne odôvodnený, čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v dôsledku jeho nepreskúmateľnosti. Poukázal na to, že v čase predchádzajúcej úpravy výživného bol riadne zamestnaný a k príjmu poberal invalidný dôchodok. Vzhľadom na jeho zdravotný stav nemohol naďalej ostať pracovať v spoločnosti ROTOR Slovakia s.r.o., kde pracoval počas manželstva, aj v čase rozvodu, a preto sa dohodol so svojím pôvodným zamestnávateľom, aby mohol naďalej pracovať aspoň na dohodu a vykonávať niektoré pomocné práce v predmetnej spoločnosti. Po uplynutí času, na ktorý bola dohoda uzavretá, už s ním zamestnávateľ neuzavrel ďalšiu dohodu a toho času je evidovaný na úrade práce. Poprel, že by sa úmyselne a bezdôvodne vzdal výhodnejšieho zamestnania, aby nemusel platiť výživné. Poukázal na to, že v čase, keď bol poberateľom len dávky v hmotnej núdzi, nebol schopný platiť výživné v sume 100 € mesačne, pretože dávku poberal v sume 61,60 € a bolo to v čase, keď matka poberala náhradné výživné a v tom čase si nemohol ani sám zabezpečiť svoje vlastné potreby. Uviedol, že skutočnosť, že bol evidovaný na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny jednoznačne svedčí o tom, že chcel pracovať a zamestnanie si aj hľadal, avšak na jeho zhoršený zdravotný stav a nízke vzdelanie je pre neho problematické nájsť si rýchlo zamestnanie a predovšetkým lepšie platené. Uviedol, že od februára 2013 mu bol odobratý invalidný dôchodok, čo však ešte neznamená, že jeho zdravotný stav je v poriadku, pretože v zmysle Zákona o sociálnom poistení poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Uviedol, že je naďalej invalidný a jeho pokles schopnosti vykonávať zárobkovú

činnosť je 30 %, ale už mu nevzniká nárok na invalidný dôchodok. Uviedol, že býva s rodičmi, ktorým prispieva na bývanie, stravu a nie je schopný prispievať naďalej na výživu maloletej doposiaľ určeným výživným. Ku dňu 31.12.2014 mu skončila pracovná zmluva a vzhľadom na nepriaznivý zdravotný stav bol v mesiacoch január, február 2015 práceneschopný a poberal len nemocenské dávky a po ich skončení sa zaevidoval na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie. Citoval § 65 Zákona o rodine a poukázal na zmenu pomerov na strane matky, ktorá je zamestnaná, pričom v čase rozvodu poberala len dávku v hmotnej núdzi 130 € mesačne a maloletá v čase predchádzajúcej úpravy výživného bola žiačkou 4. ročníka základnej školy a v súčasnosti je žiačkou 8. ročníka, teda na jej strane nedošlo k významnej zmene pomerov, pretože maloletá je o štyri roky staršia. Citoval § 75 ods. 1 Zákona o rodine a § 62 ods. 2 Zákona o rodine a vytkol konajúcemu súdu, že v odôvodnení rozsudku nevzal do úvahy jeho výdavok na pôžičku z Poštovej banky 65 € mesačne, pričom sa jedná o nevyhnutný výdavok, pretože pôžičku bral v sume 1.200 € z dôvodu, že iným spôsobom si nevedel získať finančné prostriedky, aby si zabezpečil aspoň najzákladnejšie veci na bývanie a aj to len v minimálnom rozsahu, keďže býva s rodičmi, ktorí sú starobní dôchodcovia s nízkym príjmom, preto tento jeho výdavok mal súd vziať do úvahy z dôvodu, že bol nevyhnutný. Poukázal na rozsudok Okresného súdu Košice - okolie sp.zn. 3T 163/2013 zo dňa 26.2.2014, ktorým bol oslobodený spod obžaloby za trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona z dôvodu, že výšku vyživovacej povinnosti vzhľadom na invaliditu, evidenciu na úrade práce a výšku predchádzajúceho príjmu je možné určiť len v sume rovnajúcej sa 30 % životného minima. Uviedol, že naďalej nedosahuje príjmy rovnaké ako v čase rozvodu a v súčasnosti pobera len nemocenské dávky, preto doposiaľ určené výživné nezodpovedá jeho schopnostiam, možnostiam, majetkovým pomerom ani odôvodneným potrebám maloletého dieťaťa.

Matka vo vyjadrení navrhla potvrdiť napadnutý rozsudok ako vecne správny. Poukázala na to, že v čase podania návrhu na zníženie výživného, ktorý obdržala v mesiaci júl 2014, na základe ktorého otec tvrdil, že nemá žiaden príjem, iba dávku v hmotnej núdzi 60 €, otec po výzve súdu predložil potvrdenie o poberaní dávky v hmotnej núdzi, z ktorej bolo zistené, že bol zamestnaný od apríla 2014, teda bol schopný prispievať na výživu maloletej. Poukázala na to, že otec zníženie výživného odôvodňuje zhoršeným zdravotným stavom, avšak má vedomosť o tom, že požíva alkoholické nápoje a cigarety, čo potvrdil aj na pojednávaní. S maloletou sa nestretáva, nemá o ňu záujem a naposledy jej zavolať 13.2.2015 na jej narodeniny, aj to pod vplyvom alkoholických nápojov a v dôsledku toho maloletá nemá záujem sa s otcom stretávať, pretože na stretnutia prichádza v podnapitom stave. Maloletá má 14 rokov, tieto skutočnosti dosvedčí aj sama. Poukázala na to, že doposiaľ určené výživné otec neuhrádza, iba polovicu a žiaden darček pre maloletú nekúpi, neprispieva ani na školské potreby, na cestovné ani na rôzne mimoškolské záujmy zabezpečované školou. K námietkam otca uvádzaným v odvolaní ohľadne zmeny pomerov na jej strane, keďže sa zamestnala, poukázala na to, že pracovný pomer mal uzavretý od 1.11.2014 a pobera minimálnu mzdu 380 € mesačne v hrubom.

Kolíznym opatrovníkom vo vyjadrení navrhol potvrdiť napadnutý rozsudok ako vecne správny. Citoval § 62 ods. 2 Zákona o rodine a vyslovil názor, že naposledy určená výška výživného pre mal. J. je naďalej primeraná schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom otca a tiež je nevyhnutná na zabezpečenie odôvodnených potrieb mal. J..

Podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správny. Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 2 písm.a/ O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine a v súlade s ust. § 132 O.s.p. vyhodnotil dôkazy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Konajúci súd sa vysporiadal s námietkami otca uplatnenými v odvolaní, ktoré tvorili jeho obranu už v priebehu konania na súde prvého stupňa. Odvolací súd dodáva, že potreby mal. J. sa neustále zvyšujú v dôsledku jej rastu, školskej dochádzky, pričom matka aj na úkor svojho životného minima, aj keď v súčasnosti na úrovni minimálnej mzdy

zabezpečuje starostlivosť o maloletú a uspokojuje všetky jej potreby tak, ako postupne vznikajú, teda poskytuje jej stravu, ošatenie, bývanie a zabezpečuje jej potreby pre školskú dochádzku, pričom rovnakú povinnosť má aj otec dieťaťa. Súd prvého stupňa správne aplikoval ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, z ktorého vyplýva, že dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Zmenou pomerov v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie výrazná zmena tých okolností na jednej alebo druhej strane, t.j. oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom, pričom musí ísť o zmenu trvalú, nielen prechodnú a musí ísť o zásadnú zmenu v tých okolnostiach, z ktorých vychádzalo predchádzajúce rozhodnutie o výživnom. Aj pri rozhodovaní o výživnom v dôsledku zmeny pomerov sa použijú zásady, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného. V danom prípade ide o ust. § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 a ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Práve ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine zaradilo majetkové pomery povinného medzi všeobecné podmienky určenia rozsahu vyživovacej povinnosti a rozšírilo východiská na zisťovanie takzvanej potenciality príjmov. Princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity aj v prípade, že povinný berie na seba neprimerané majetkové riziká, ktoré zahŕňajú aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, resp. priamo vyvoláva stratu a súčasne možnosť poskytovania výživného. Ak sa tvrdený príjem javí ako nepravdivý, je povinnosťou súdu prihliadnúť na celkové majetkové pomery, ako aj takzvanú potencialitu príjmov, t.j. k zjavne nevyužitým schopnostiam povinného. Rozhodujúcim kritériom teda bude príjem, ktorý by povinný rodič reálne mohol dosiahnuť, ak by riadne využíval svoje schopnosti. Prípacom nevyužívania schopností k dosiahnutiu zodpovedajúceho príjmu je aj zmena pracovného pomeru a prechod z lepšie plateného zamestnania do zamestnania, kde povinný rodič dosahuje nižší príjem. Následkom princípu potenciality je skutočnosť, že súd pri určovaní výšky výživného vychádza z potencionalného príjmu, t.j. príjmu pred zmenou zamestnania. Zo spisu je zrejmé, že otec v čase predchádzajúcej úpravy výživného pracoval v spoločnosti ROTOR Slovakia s.r.o., kde bol pracovný pomer ukončený dohodu ku dňu 31.1.2011 a od 2.6.2011 do 31.12.2012 pracoval otec ako zamestnanec - dohodár v tej istej spoločnosti. Následne bol jediným príjmom otca invalidný dôchodok 160 € mesačne, ktorý mu bol odňatý 8.2.2013. Od januára 2014 otec nemal žiaden príjem, finančne mu vypomáhala jeho matka. Od 27.1.2014 do 21.5.2014 bol evidovaný na úrade práce, za obdobie od januára 2014 do apríla 2014 poberal dávku v hmotnej núdzi 61,60 € mesačne a od mája 2014 mu bola vyplatená dávka 124,70 € mesačne. V období od 1.2.2011 do 28.4.2013 bol otec z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach vyradený pre nespokojnosť. Súd prvého stupňa preto správne vychádzal zo schopností a možností otca, ktoré dosahoval v čase predchádzajúcej úpravy výživného, nakoľko otec bez ospravedlniteľného dôvodu sa vzdal zamestnania, kde v porovnaní so súčasnými pomermi mal vyšší príjem. Odvolací súd zdôrazňuje, že výživné má prednosť pred inými výdavkami povinného rodiča a plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom predstavuje v zmysle § 62 Zákona o rodine ich prvoradú zákonnú povinnosť, preto je rodič povinný usmerniť svoje výdavky tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené a je povinný využívať všetky svoje schopnosti a možnosti na zabezpečenie dostatočného príjmu. Z toho dôvodu ani odvolací súd nemohol prihliadať na skutočnosť, že otec spláca pôžičku, keďže svoje výdavky je povinný regulovať tak, aby bol schopný plniť si vyživovaciu povinnosť voči mal. J., ktorej odôvodnené potreby vzhľadom na jej vek a školskú dochádzku sú značne zvýšené, najmä tým, že je vo veku blízkom dospelosti, kedy je všeobecne známou skutočnosťou, že odôvodnené potreby detí v tomto veku sú mnohonásobne vyššie ako u dospelého človeka a aj s prihliadnutím na tú okolnosť, že od predchádzajúcej úpravy výživného ubehlo obdobie piatich rokov, pričom jej osobnú starostlivosť zabezpečuje matka, ktorá skutočnosť sa zohľadňuje pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti a dopĺňa zdroj výživy maloletej na hranicu prospešnú a nevyhnutnú pre jej všestranný rozvoj a dobrovoľne si voči nej plní vyživovaciu povinnosť, preto sú bez právneho významu pomery matky, na ktoré otec vo svojom odvolaní poukazuje, najmä s prihliadnutím a tú okolnosť, že pri rozhodovaní o rozsahu výživného je potrebné vychádzať z toho, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom k týmto potrebám patria výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby ako šatstvo, bielizeň, obuv, nájomné za byt a tiež potreby súvisiace s rozširovaním a prehĺbovaním vzdelania dieťaťa, rozvojom jeho záujmov a potrieb, prípravou na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, ako aj potreby súvisiace s jej zdravotným stavom, t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v súčasnosti. Rozsudok súdu prvého stupňa spĺňa základné obsahové náležitosti, najmä zrozumiteľnosť, určitosť a jasnosť a je logickým a právnym vyústením priebehu a výsledkov prvostupňového konania (§ 157 ods. 2 O.s.p.), v dôsledku čoho je odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa presvedčivé, preto ani odvolací súd nemal pochybnosti o správnosti zamietnutia návrhu, pretože súd prvého stupňa dôsledne posúdil pomery účastníkov a odvolací súd dospel k totožnému právnemu záveru ako súd prvého stupňa, že v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky pre zníženie výživného. Názor otca vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov a úvahám súdu uvedeným v odôvodnení

rozsudku nečiní rozsudok nepreskúmateľným. Nakoľko všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby vychádzali zo všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 115/03 z 3. júla 2003). Z uvedených dôvodov odvolací rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, pretože žiaden z účastníkov náhradu trov nežiadal (§ 151 ods. 1, § 224 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.